



Priznanje stranih sudskih odluka — sudska praksa Bosne i Hercegovine

Praksa advokatske kancelarije Prnjavorac

Priznanja odluke stranoga suda – privredni spor

Priznaje se pravomoćna presuda iz Republike Slovenije, Okružnog suda u Kranju br IP 399/2077 od 12.05.2008.godine kojim je tuženi K. „B.,, iz Sarajeva obavezan tužitelju JG. iz Slovenije platiti iznos glavnice od 42.709,38 EUR sa zakonskom zateznom kamatom i to na iznos glavnice od 4.213.541,00 SIT od 05.01.2005.g. do 31.12.2006.g., na iznos OD 17.582,80 EUR od 01.01.2007.g. do isplate, na iznos od 6.021.334,00 SIT od 11.10.2005. g. do 31.12.2006.g. i na iznos od 25.126,58 EUR od 01.01.2007.g. do isplate uz obavezu tuženog da naknadi troškove parničnog postupka u visini od 1.044,45 EUR u roku od 15 dana, u slučaju kašnjenja sa zakonskim zateznim kamatama od dana isteka paricionog roka pa nadalje pod prijetnjom izvršenja pa se ova presuda izjednačava sa odlukom suda donesenog u Bosni i Hercegovini i proizvodi pravno dejstvo u Bosni i Hercegovini.

Obavezuju se protivnik predlagatelja da predlagatelju nadoknadi troškove postupka priznanja strane sudske odluke u iznosu od 3.330,50 KM u roku od 15 dana.

Obrazloženje: Rješenje možete preuzeti u cijelosti OVDJE.

(Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu 09 0 V 0022 153 14 V od 20.02.2015.g.)

Priznanja odluke stranoga suda u BiH – privredni spor u inostranstvu

PRIZNAJE SE zadržavajuća presuda Okružnog suda u K. broj IP – 398/2007 od 14.07.2009. Slovenija, godine kojom je tuženi K.B. Sarajevo, ulica Branilaca Sarajeva, dužan tužitelju J. P. K., Slovenija, isplatiti iznos u visini od 23,981,01 EUR u roku od 8 dana, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama od 11. 10 .2005. godine do dana plaćanja.

Tuženi K.B Sarajevo je dužan tužitelju J. P. K., Slovenija, naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.006,45 EUR roku od 15 dana ,a u slučaju kašnjenja zajedno sa zakonskim zateznim kamatama po proteku parcionog roka do isplate.

Obavezuje se protivnik predlagatelja da predlagatelju nadoknadi troškove postupka priznanja strane sudske odluke u ukupnom iznosu od 1.912,00 KM u roku od 15 dana.

(Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu 09 0 V 022361 14 V od 22.07.2015.g.)

Priznanja strane sudske odluke – privredni spor u Bosni i Hercegovini

PRIZNAJE SE presuda Osnovnog suda u G. Broj PSO 235/07 od 11.03.2011.g. kojom se tužba tužitelja Agencija za privatizaciju Federacije BiH, ulica Alipašina broj 41 Sarajevo i Poljoprivredno društvo o proizvodnji i prometa hemikalija, zapaljivih i iniciranih sredstava Unis Gineks d.d. Goražde ulica V. Goražde, kojom je tražio da se zaduži tuženi „S“ A.D. Makedonija, da tužiteljima isplati dug u iznosu od ... EUR-a sa kamatom propisane po stupi Centralne europske banke, računajući od 07.01.1992.g. do dana konačne isplate u roku od 8 dana od pravosnažne odluke, odbija.

Zadužuju se tužitelji Agencija za privatizaciju Federacije BiH, ulica A. Sarajevo, Poljoprivredno društvo o proizvodnji i prometa hemikalija, zapaljivih i iniciranih sredstava Unis Gineks d.d. Goražde ulica V. Goražde da solidarno naknade tuženom troškove postupka u ukupnom iznosu od ... dinara.

Ova presuda izjednačava se sa odlukama suda donesenim u Bosni i Hercegovini i proizvodi pravno dejstvo u Bosni i Hercegovini.

(Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu 09 0 V 016259 12 V od 30.10.2013.g.)

Priznanja strane sudske odluke radi isplate novčanog potraživanja u BiH

Priznaje se pravosnažna i izvršna sudska odluka Platni nalog Trgovačkog suda u Zagrebu, Republika Hrvatska, br: XXIX-P-4431/2009 od 26.11.2009.g. kojim se protivniku predlagatelja nalaže da predlagatelju isplati novčano potraživanje sa ugovorenim kamatama.

(Rješenje Kantonalnog suda Zenica 04 0 V 005561 13 V od 18.09.2013.g.)

Priznanje strane sudske odluke o razvodu braka i alimentaciji u BiH

Priznaje se odluka stranog suda – odluke o razvodu braka Jefferson Sud, Odjel za porodice USA br 10 CI 5008258 od 24.02.2011.godine prema kojem je razveden brak između tužitelja H.S i tužene D.S. koji je bio zaključen 02.12.1995.g. kao i odluke Jefferson sud, Odjel za porodice br. 10 CI 5008258 od 24.02.2011.g o povjeravanju troje djece ocu H.S. uz obavezu majke D.S. na izdržavanje djece u mjesečnom iznosu od 349,05 US \$ počevši od 11.oktobra.2011.godine pa se ove odluke izjednačavaju sa odlukom suda donesenog u Bosni i Hercegovini i proizvodi pravo dejstvo u Bosni i Hercegovini.

(Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu 09 0 V 015373 12 V od 07.12.2012.g.)

Priznanje strane sudske odluke o razvodu braka u Bosni i Hercegovini

Prizaje se strane sudska odluka – presuda Opštinskog suda Heilbronn-Porodični sud, broj 10 F 266/09 od 19.06.2009.g., kojom je razveden brak između K.S rođen. 1967.g. i E.H.F, rođena 19.08.1942.g. zaključen dana 29.08.2001.g. pred matičarom matične službe Harthausen am Kocher.

(Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu 09 0 V 010657 10 V od 26.10.2010.g.)

Priznanje strane sudske odluke o nasljedstvu iz inostranstva u BiH

Priznaje se strana sudska odluka – Okružnog suda Uster broj EM050019/U01/Mo/hb od 13.04.2005. godine, kojom se potvrđuje oporučitelj E. M. H. S. rođene 09.01.1924. umrla 28.12.2004. godine u Bulach Švicarska zadnje prebivalište Uster ZH, prema ličnim izjavama i potvrdi od 11.03.2005. godine kao jedinog zakonitog nasljednika ima sina oporučitelja iz braka sa P.E. H.S, rođen 01.11.1975. godine od Winthetur Švicarska, vjenčan sa S. , rođena S., R. F.

Potvrđuje se da nije podnesen termin za otvaranje testamenta nakon smrti iste.

Potvrđuje se da nije zaprimljena izjava o odricanju nasljedstva, tako da se zakoniti nasljednik prema Ziff. 1 priznaje kao jedini nasljednik oporučitelja.

Strana sudska odluka izjednačava se sa odlukom suda u Bosni i Hercegovini i proizvodi pravno dejstvo u Bosni i Hercegovini.

(Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu 09 0 V 026744 16 V od 07.02.2017.g.)

Priznanje strane sudske odluke o alimentaciji u Bosni i Hercegovini

Priznaje se presuda Općinskog suda u Poreču, Republika Hrvatska, Pos broj: P-124/98-10 od 11.02.1999.g. kako slijedi:

I Dužan je tuženi A. S. da doprinosi mjesečno za uzdržavanje mlđb. J.Č iznos od 900,00 (devetsto) kuna, od dana podnošenja tužbe 06.05.1998.g. pa ubuduće dok za to budu postojali zakonski uslovi, najkasnije do svakog 5. u mjesecu unaprijed na ruke majke zakonske zastupnice, s tim što će na svaki dospjeli, a neisplaćeni obrok uzdržavanja dužan platiti zakonsku zateznu kamatu od dana dospijeća svakog pojedinog obroka uzdržavanja pa do njegove isplate.

II Dužan je tuženi nadoknaditi tužiteljici parnični trošak u iznosu od 1.424,00 kune, u roku od 15 dana.

(Rješenje Kantonalnog suda u Tuzli 03 0 V 012115 14 V od 28.05.2014.g.)

Član 27. stav 4. tačka g. Zakona o sudovima Federacije BiH Član 203. Zakona o stečajnom postupku

ZA PRIZNANJE STRANE SUDSKE ODLUKE O OTVARANJU STEČAJNOG POSTUPKA NAD IMOVINOM STEČAJNOG DUŽNIKA, NADLEŽAN JE STEČAJNI SUD NA ČIJEM SE PODRUČJU NALAZI POSLOVNA JEDINICA STEČAJNOG DUŽNIKA U FEDERACIJI BIH. UKOLIKO STEČAJNI DUŽNIK NEMA POSLOVNU JEDINICU U FEDERACIJI BIH, NADLEŽAN JE STEČAJNI SUD NA ČIJEM SE PODRUČJU NALAZI IMOVINA ILI DIO IMOVINE STEČAJNOG DUŽNIKA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 03 0 V 014812 18 Gž od 08.05.2018. godine).

NEPOSTOJANJE UVJETA ZA PRIZNANJE STRANE SUDSKE ODLUKE

Zakon o rešavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja

član 90

Kada je stranom sudskom odlukom čije se priznanje traži odlučeno o stvari o kojoj je već ranije, domaći sud donio pravosnažnu presudu, nisu ostvareni uvjeti za priznanje te odluke.

Obrazloženje:

“Odlučujući o prijedlogu za priznanje strane sudske odluke Okružnog suda I., broj:... od 22.06.2009 godine, ovaj sud je zaključio da nisu ostvareni zakonski uvjeti da bi se ta odluka mogla priznati.

Navedenim rješenjem stavom prvim odbijen je zahtjev oca djeteta Š.R., da mu se proširi sudska nagodba za ograničenim pravom na posjete maloljetnoga sina F.R., a kojom mu je bilo omogućeno da posjećuje sina u pratnji svakih 14 dana subotom ili nedjeljom poslijepodne, i da se uvedu dodatni termini kao i da se poništi odluka o posjeti pod pratnjom, dok se stavom drugim ocu djeteta Š.R. zabranjuje postojeće pravo na posjete za 10 mjeseci. Nakon tih 10 mjeseci može doći do novog snimanja situacije i ponovnoga odobrenja na posjete od strane oca.

Prema stanju spisa, pravosnažnom presudom Općinskog suda u T. broj:... od 12.03.2008 godine, kojom je razveden brak zaključen dana 15.06.2001 godine u T. između predlagateljice i protivnika predlagateljice, određen je i način održavanja ličnih odnosa i neposrednih kontakata maloljetnog F.R. sa ocem Š.R...

Naime, odredba iz čl. 90 Zakona o rješavanju sukoba Zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima (Sl.list RBiH br. 2/92), čije odredbe se saglasno odredbi iz člana 458, st. 1 i 2. Zakona o parničnom postupku (Sl.list. FBiH br. 53/03,73/03 i 19/06), primjenjuju u postupcima kod sudova, izričito propisuje da se strana sudska odluka neće priznati ako je istoj stvari sud ili drugi organ Bosne i Hercegovine donio pravosnažnu odluku.

Obzirom da se navedenom stranom sudskom odlukom čije se priznanje traži, na određen način ipak određuje način održavanja ličnih odnosa i neposrednih kontakata maloljetnog F.R. sa ocem Š.R., iako je o toj istoj stvari već ranije, Općinski sud u T. donio pravosnažnu presudu, presudu broj:... od 12.03.2008 godine, uvjeti za priznanje nisu ostvareni, tako da je prijedlog kao neosnovan valjalo odbiti. Naime, stavom drugim izreke presude potpuno je uređen način održavanja osobnih odnosa i neposrednih kontakata između maloljetnog djeteta i oca radi čega se tim odnosima, dakle o istom ne može ponovo odlučivati s obzirom na pravno pravilo ne bis in idem.

Na temelju iznesenog, riješeno je kao u izreci, primjenom odredbe iz čl. 17 Zakona o vanparničnom postupku (Sl. novine FBiH, br.2/98, 39/04 i 73/05), i u vezi s odredbama čl.101 Zakona o rješavanju sukoba Zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima.”

(Rješenje Kantonalnog suda u Zenici, 04 0 V 002056 10 V od 7.10.2010. godine)

POSTUPANJE DOMAĆEG SUDA KOD PRIZNANJA STRANE SUDSKE ODLUKE

čl. 86 i 96

Sud u postupku priznanja strane sudske odluke ne može ispitivati da li je strani sud pravilno utvrdio činjenično stanje i da li je na utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo.

U postupku priznanja strane sudske odluke sud ne može ispitivati pravilnost i zakonitost strane sudske odluke sa stanovišta materijalno – pravnog odnosa između predlagača i protivnika predlagača.

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Fatime Imamović, kao predsjednice vijeća, Radenka Blagojevića i Mustafe Šabića, kao članova vijeća, u vanparničnom predmetu predlagača I. V., koga zastupa punomoćnik K. K., advokat iz S., protiv protivnika predlagača M. M. ..., koga zastupa punomoćnica E. H., advokatica iz S., radi priznanja odluke stranog suda, odlučujući o žalbi protivnika predlagača izjavljenoj protiv rješenja Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 V 015 14 V od 23.07.2018. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 24.01.2019. godine, donio je sljedeće:

R J E Š E N J E

Žalba se odbija i prvostepeno rješenje potvrđuje.

Odbija se zahtjev predlagača za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu od 513,04 KM.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanim rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 V 021015 14 V od 23.07.2018. godine odlučeno je:

„Priznaje se izvršna odluka Prvostepenog suda u H., Njemačka broj 12-5962511-0-0 od 18.03.2013. godine, kojom je na osnovu odluke o opomeni donijete 27.12.2012. godine, protivnik predlagatelja M. M. obavezan isplatiti predlagatelju I. V. iznos od 26.618,12 Eura sa tekućom godišnjom kamatom od 5% počev od 28.12.2012. godine, uz troškove postupka, sporedna potraživanja i kamatu izračunatu od suda iznosu od 2.155,34 eura sa tekućom godišnjom kamatom na isti iznos od 10% počev od 18.03.2013. godine,

Obavezuju se protivnik predlagatelja da nadoknadi predlagatelju troškove postupka priznanja strane sudske odluke u iznosu od 3.593,50 KM KM u roku od 15 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja“.

Protiv tog rješenja žalbu je blagovremeno izjavio protivnik predlagača iz svih razloga propisanih odredbom člana 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15, u daljem tekstu: ZPP), sa prijedlogom da se žalba uvaži, pobijano rješenje preinači i odbije prijedlog predlagača, ili da se žalba uvaži, pobijano rješenje ukine i predmet vrati na ponovni postupak.

U odgovoru na žalbu predlagač je predložio da se žalba kao neosnovana odbije i obaveže protivnik predlagača da mu naknadi troškove sastava odgovora na žalbu u iznosu od 513,04 KM.

Žalba nije osnovana.

Odlučujući o podnesenom prijedlogu za priznanje strane sudske odluke, pravosnažne i izvršne odluke prvostepenog suda u H., Njemačka broj: 12-5962511-0-0 od 18.03.2013. godine, nakon izvršenog uvida u istu (protivnik prijedloga nije podnio odgovor na prijedlog), prvostepeni sud je pravilno zaključio da su ispunjeni uslovi za priznanje strane sudske odluke propisani odredbama članova 86. do 96. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 43/82 i 72/82 i „Službeni list R BiH“ broj 2/92 i 13/94).

Prigovori žalioaca kojima se osporava njegov dug prema predlagaču, za koji je obavezan stranom sudskom odlukom, nisu relevantni jer se u postupku priznanja strane sudske odluke ne može ispitivati pravilnost i zakonitost strane sudske odluke sa stanovišta materijalno-pravnog odnosa između predlagača i protivnika predlagača, tj. ne može se ispitivati da li je strani sud pravilno utvrdio činjenično stanje i da li je na utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo.

Nisu osnovani žalbeni navodi kojima se ukazuje da je protivniku predlagača onemogućeno raspravljanje u postupku donošenja strane sudske odluke čije priznanje se traži u ovom postupku, jer iz te odluke proizilazi da je odluka o opomeni dostavljena protivniku predlagača 04.01.2013. godine, a odluka čije se priznanje traži dostavljena je protivniku predlagača 20.03.2013. godine.

Kako ne stoje razlozi žalbe, kao ni oni na koje ovaj sud u postupku po žalbi pazi po službenoj dužnosti, valjalo je primjenom odredbe člana 235. tačka 2. ZPP u vezi sa članom 2. Zakona o vanparničnom postupku („Službene novine F BiH“, broj: 2/98, 39/04 i 73/05), žalbu protivnika predlagača odbiti kao neosnovanu, a prvostepeno rješenje potvrditi.

Odbijen je zahtjev predlagača za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu, jer ova procesna radnja nije bila potrebna radi vođenja ovog postupka (član 397. stav 1. i član 387. ZPP).

Javni interes kao razlog za odbijanje priznanja strane sudske odluke

Član 91. Zakona o o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima Strana sudska odluka koja je zasnovana na institutu koji ne poznaje pravni sistem u F BiH neće se pri znati ukoliko je u suprotnosti sa domaćim javnim poretkom.

Iz obrazloženja: Sud koji odlučuje o priznanju strane sudske odluke, ispituje postojanje formalnih pretpostavki za priznanje odluke u smislu člana 86.-100. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima, Međutim, ujedno se mora odgovoriti na pitanje da li bi priznanje strane sudske odluke moglo biti suprotno javnom poretku domicilnog prava, u smislu člana 4. i 5. istog Zakona, pri čemu se pod javnim poretkom podrazumijeva skup propisa kojima se osigurava poštivanje najbitnijih i najvrijednijih načela jedne države.

Priznanjem predmetnih odluka bi bila povrijeđena osnovna načela domicilnog prava, obzirom na pravne posljedice otvaranja postupka izvanredne uprave predviđene odredbama člana 41. Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku, a to je da od dana otvaranja postupka izvanredne uprave do njegova završetka nije dopušteno pokretanje parničnih, izvršnih i postupaka osiguranja, kao niti postupaka izvansudske naplate, protiv dužnika i njegovih ovisnih i povezanih društava, osim postupaka koji se odnose na sporove iz radnih odnosa. Sud je smatrao da bi takva ograničenja mogla dovesti u pitanje pravo na pravično i fer suđenje garantovano članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, pored činjenice da domicilno pravo ne poznaje institut izvanredne uprave u trgovačkom društvu. Stoga je sud našao nemjesta priznanju ovih odluka, jer bi isto bilo suprotno javnom poretku.

Kako zakoni Federacije Bosne i Hercegovine kojima se utvrđuju pravila postupka ne poznaju institut izvanredne uprave u trgovačkom društvu, to se ni odluka stranog suda kojom se uvodi takav institut koji naš pravni sistem ne poznaje, ne može priznati u smislu člana 91. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima, posebno kada se ima u vidu da javni poredak mogu da povrijede upravo meritorni efekti strane odluke.

Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 V 029120 17 V od 07.11.2017. godine potvrđeno rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine br: 09 V 029120 17 Gž od 18.12.2017.godine

Član 87. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima

PORED POTVRDE O PRAVOMOĆNOSTI, PODNOSITELJ ZAHTJEVA JE DUŽAN PODNIJETI I POTVRDU O IZVRŠNOSTI STRANE SUDSKE ODLUKE SAMO ZA SLUČAJ DA SE RADI O PRIJEDLOGU ZA IZVRŠENJE STRANE SUDSKE ODLUKE.

Rješenjem Kantonalnog suda Široki Brijeg broj 08 0 V 001979 14 V od 05.03.2014. godine priznata je Presuda u odsustvu Pokrajinskog suda Münster broj 022 O 40/12 od 05.07.2013. godine, koja je pravomoćna dana 21.01.2014. godine.

Protiv navedenog rješenja žalbu je blagovremeno izjavio protivnik predlagatelja i to zbog svih žalbenih razloga propisanih odredbom člana 208. stav 1. u vezi sa članom 236. ZPP[1], sa prijedlogom da se žalba uvaži, pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, ili pobijano rješenje preinači tako da se prijedlog odbije ili odbaci.

U podnesenom odgovoru na žalbu predlagatelj je osporio osnovanost žalbenih prigovora i predložio da se žalba odbije kao neosnovana, uz obavezivanje protivnika predlagatelja na naknadu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu od 4.106,70 KM.

Prema odredbi člana 87. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima[2] (u daljem tekstu: ZRSZ), da bi sud u Bosni i Hercegovini priznao stranu sudske odluku, potrebo je da podnositelj zahtjeva uz tu odluku podnese i potvrdu nadležnog stranog suda odnosno drugog organa o pravomoćnosti te odluke po pravu države u kojoj je odluka donesena. Navedeni uslov podnositelj zahtjeva je u konkretnom slučaju ispunio, što žalitelj u žalbi i ne spori.

Pravno je neutemeljen prigovor žalitelja da je podnositelj zahtjeva bio dužan, pored potvrde o pravomoćnosti, podnijeti i potvrdu o izvršnosti strane sudske odluke, budući da takav uslov nije propisan odredbom člana 87. ZRSZ niti nekom drugom odredbom tog zakona. Navedenu potvrdu predlagač bi bio dužan podnijeti samo da se radi o prijedlogu za izvršenje strane sudske odluke, što u ovoj pravnoj stvari nije slučaj.

Prigovor žalitelja da je on uredno ispunjavao svoje obaveze prema podnosiocu zahtjeva i da njegova obaveza, utvrđena stranom sudske odluke, ne postoji, irelevantan je za postupak priznavanja strane sudske odluke, kako je to pravilno u razlozima svoje odluke naveo kantonalni sud. U postupku priznavanja strane sudske odluke sud ne može provoditi parnični postupak i sam odlučivati o spornom materijalnom odnosu o kome je odlučivano u parnici pred stranim sudom.

U konkretnom slučaju ne postoje ni procesnopravni niti materijalnompravni razlozi zbog kojih bi trebalo pozivom ja navni poredak odbiti priznanje strane sudske odluke, jer ista nije u suprotnosti sa osnovama društvenog uređenja utvrđenim Ustavom BiH (član 91. SRSZ).

Stoga je u skladu sa odredbom člana 226. u vezi sa članom 236. ZPP odlučeno kao u izreci.

U skladu sa odredbom člana 397. stav 1. u vezi sa članom 387. ZPP odbijen je zahtjev predlagatelja za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu jer ti troškovi nisu bili potrebni za vođenje postupka.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 08 0 V 001979 14 Gž od 19.05.2014. godine).

Član 56. i član 60. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima

AKO JE U VEZI SA BRAČNIM SPOROM ADHEZIONO ODLUČENO I O NEKIM DRUGIM PITANJIMA (KAKO JE TO SLUČAJ U OVOJ PRAVNOJ STVARI), ISKLJUČIVA NADLEŽNOST DOMAĆEG SUDA ZA ODLUČIVANJE O TIM PITANJIMA APSOLUTNA JE SMETNJA ZA PRIZNANJE STRANE ODLUKE U DIJELU U KOJEM SE ONA ODNOSI NA TA PITANJA.

Iz obrazloženja:

U konkretnom slučaju strana sudska odluka odnosi se i na utvrđenje udjela stranaka na nekretnini (porodična kuća u Srebreniku) i načinu diobe, dakle odlučeno je o pravu vlasništva na nekretnini u Bosni i Hercegovini. Za sporove izmenu bračnih drugova o pravu vlasništva na nekretnini u vlasništvu granana, ako se nekretnina nalazi u Bosni i

Hercegovini, postoji isključiva nadležnost domaće suda (član 56. u vezi sa članom 60.

ZRSZ), koju stranke, suprotno rezonovanju žaliteljice, ne mogu otkloniti svojim sporazumom niti prećutnim pristankom tuženog.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 070-0-Gž-10-000002 od

04.02.2010.g.)

Član 89. do 92. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima

DA BI STRANA SUDSKA ODLUKA MOGLA BITI PRIZNATA NE SMIJE BITI OSTVARENA NITI JEDNA NEGATIVNA PRETPOSTAVKA (SMETNJA) ZA PRIZNANJE STRANE SUDSKE ODLUKE, NA KOJU SUD PAZI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI.

Te negativne pretpostavke za priznanje strane sudske odluke regulisane su odredbama članova 88. do 92. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima (u daljem tekstu: ZRSZ). Isključiva

nadležnost domaćeg suda pretstavlja jednu od tih negativnih pretpostavki, kako je to pravilno zaključio i prvostepeni sud, budući da je odredbom člana 89. stav 1. ZRSZ propisano da se strana sudska odluka neće priznati ako u odnosnoj stvari postoji isključiva nadležnost suda ili drugog organa Bosne i Hercegovine. Isključiva nadležnost domaćeg suda ima značaj relativne smetnje za priznanje strane sudske odluke donesene u bračnom sporu ukoliko tužitelj traži priznanje, a tuženi se tome ne protivi (član 89. stav 2. ZRSZ. Pojam bračnog spora određen je članom 61. ZRSZ (utvrđivanje postojanja ili nepostojanja braka, poništenje braka ili razvod braka).

Član 16. stav 3. Zakona o parničnom postupku

Član 54. i član 56. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima

SPOROVIMA SA ELEMENTOM INOSTRANOSTI NE SMATRAJU SE SAMO SPOROVI U KOJIMA ISKLJUČIVO ILI PORED DOMAĆIH FIZIČKIH ILI PRAVNIH OSOBA SUDJELUJU STRANI DRŽAVLJANI ILI STRANE PRAVNE OSOBE, VEĆ I SPOROVI U KOJIMA SE STVAR KOJA JE PREDMET SPORA NALAZI U STRANOJ DRŽAVI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 070-0-Rev-09-000132 od

26.01.2010. god.)

Član 16. stav 3. Zakona o parničnom postupku

ISKLUČIVA MEĐUNARODNA NADLEŽNOST JE BEZUVJETNA I ISTA ELIMINIŠE OPŠTU MJESNU NADLEŽNOST, PA KADA TUŽBA SADRŽI VIŠE ZAHTJEVA POVEZANIH ISTIM ČINJENIČNIM I PRAVNIM OSNOVOM, OD KOJIH JE ZA NEKI PROPISANA ISKLJUČIVA MJESNA NADLEŽNOST, DOLAZI DO ATRAKCIJE NADLEŽNOSTI PA JE ZA SUĐENJE U TOM SPORU NADLEŽAN SUD ČIJA JE NADLEŽNOST PROPISANA KAO ISKLJUČIVA.

Strana sudska odluka – mjerodavno pravo

Član 88. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima

ZA OCIJENU NEPRAVILNOSTI POSTUPKA U KOME JE DONESENA STRANA SUDSKA ODLUKA ČIJE SE PRIZNANJE TRAŽI MJERODAVNO JE PRAVO DRŽAVE DONOSIOCA ODLUKE, A NE DOMAĆE PRAVO.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Gž-08-000018 od 23.09.2008. g.)

Neprihvatljiv je žalbeni prigovor da je za priznanje predmetne strane sudske odluke postojala smetnja propisana odredbom Člana 88. ZRSZ. Protupredlagatelj, naime, tvrdi da je blagovremeno izjavio žalbu protiv predmetne strane sudske presude, koja je bila potpisana od strane njegovog zakonskog zastupnika, ali da je strani sud njegovu žalbu odbacio kao nedopuštenu zbog toga što ista nije bila potpisana od strane Njemačkog advokata, što je u suprotnosti sa

odredbama domaćeg parničnog građanskog postupka. Stoga smatra da je u postupku donošenja strane sudske odluke povrijeđeno načelo saslušanja obiju stranaka uslijed Čega mu je onemogućeno da učestvuje u postupku.

Član 20. i 21. Sporazuma između Vlade BiH, Vlade Federacije BiH i Vlade Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima

Član 38. stav 2. ranijeg Zakona o izvršnom postupku.

RJEŠENJE STRANOG SUDA O IZVRŠENJU NA OSNOVU VJERODOSTOJNE ISPRAVE KOJE, UZ ODREDBU IZVRŠENJA RADI OSTVARENJA POTRAŽIVANJA, SADRŽI I OBAVEZU DUŽNIKA DA U ROKU OD 8 DANA PO DOSTAVI RJEŠENJA NAMIRI POTRAŽIVANJE VJEROVNIKA (ČLAN 38. STAV 2. RANIJEG ZIP-a), PREDSTAVLJA IZVRŠNU ISPRAVU I TAKVA ODLUKA STRANOG SUDA MOŽE SE PRIZNATI AKO SU ISPUNJENI USLOVI IZ ČLANA 20. I 21. SPORAZUMA IZMEĐU VLADE BIH, VLADE FBIH I VLADE RH O PRAVNOJ POMOĆI U GRAĐANSKIM I KAZNENIM STVARIMA.

(Rješenje Vrhovnog suda FBiH, br. GŽ-67/05 od 26.05.2005.god.)

Prvostepenim rješenjem odbijen je prijedlog predlagača za priznanje strane sudske odluke – rješenja o izvršenju Okružnog privrednog suda u Zagrebu broj Iv-16171/99 od 25.02.1991. godine.

Protiv ovog rješenja žali se predlagač zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

U odgovoru na žalbu protivnik predlagača je predložio da se žalba odbije.

Žalba je osnovana.

Iz obrazloženja prvostepenog rješenja slijedi da sud prijedlog za priznanje strane sudske odluke – rješenja o izvršenju Okružnog privrednog suda u Zagrebu broj Iv-16171/99 od 15.02.1991. godine odbija iz samo jednog razloga tj. što to rješenje ne smatra sudskom odlukom čije izvršenje se može tražiti pred sudom u Bosni i Hercegovini.

Ovakav zaključak prvostepenog suda je pogrešan, jer sud ispušta iz vida da konkretna strana sudska odluka predstavlja rješenje o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave koja ima sve elemente propisane odredbom člana 38. stav 2. ranijeg preuzetog Zakona o izvršnom postupku ("SI. list RBiH", broj 2/92) tj. u prvom dijelu izreke sadrži obavezu dužnika da u roku od 8 dana po dostavi rješenja namiri potraživanje vjerovnika u iznosu od 251.600,00 tadašnjih YU dinara zajedno sa kamatom i troškovima, a u drugom dijelu izreke i odredbu izvršenja radi ostvarenja tog potraživanja.

Prvi dio ovakve izreke predstavlja izvršnu ispravu, a predlagač traži upravo njeno priznanje kako bi pred nadležnim sudom u Sarajevu mogao tražiti izvršenje te odluke. Zato ne stoji zaključak prvostepenog suda da navedena strana sudska odluka nema svojstvo izvršne isprave na osnovu koje se može tražiti izvršenje pred sudom u Bosni i Hercegovini.

Međutim, u konkretnom slučaju primjenjuje se Sporazum zaključen između Vlade Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima ("SI. list RBiH" -posebno izdanje broj: 1/96) s obzirom da se odredbe preuzetog Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima ("SI. list RBiH", broj 2/92) ne primjenjuju na odnose koji su regulisani drugim zakonom ili međunarodnim ugovorima (član 3. tog zakona).

Prema odredbi člana 21. pomenutog Sporazuma između Vlade BiH, Vlade FBiH i Vlade RH odluke države ugovornice u građanskim stvarima priznaju se i izvršavaju, između ostalog, ako su pravomoćne po zakonu države ugovornice na čijem su teritoriju donesene.

Na rješenju o izvršenju Okružnog privrednog suda u Zagrebu od 25.02.1991. godine ima klauzula pravosnažnosti sa danom 19.10.2000. godine, no protivnik predlagača je u svom odgovoru na prijedlog za priznanje te strane sudske odluke osporio vjerodostojnost ovog datuma pravosnažnosti ističući daje pomenuto rješenje moralo postati pravosnažno najkasnije do 21.11.1991. godine, jer je toga dana zakonski zastupnik protivnika predlagača direktor J. H. raskinuo radni odnos sa protivnikom i otišao iz zemlje, pa pismenu izjavu da neće ulagati prigovor na rješenje o izvršenju od 25.02.1991. godine nije mogao dati kasnije. Zato protivnik predlagača osporava daje rješenje o izvršenju Okružnog privrednog suda u Zagrebu čije priznanje se traži moglo postati pravosnažno tek 19.10.2000. godine.

Zbog pogrešne primjene materijalnog prava sporne činjenice oko pravosnažnosti rješenja o izvršenju od 25.02.1991. godine prvostepeni sud nije provjeravao, a bio je dužan to učiniti, pa čak održati i ročište ako ocjeni da je održavanje ročišta potrebno i cjelishodno radi razjašnjenja ili utvrđenja odlučnih činjenica (član 11. Zakona o vanparničnom postupku).

Ovo je bilo nužno zbog toga što je u Trgovačkom sudu u Zagrebu vođen postupak rekonstrukcije spisa u kome se nalazila sporna sudska odluka – rješenje o izvršenju čije priznanje se traži, a klauzula pravosnažnosti na to rješenje stavljena je tek 05.04.2001. godine, dakle, nakon rekonstrukcije spisa, iako sam Trgovački sud u Zagrebu u svom rješenju broj Su-852/00 od 19.07.2000. godine navodi da su spisi iz 1991. godine “otpisani i škartirani”, što bi upućivalo na zaključak da su prije toga bili i pravosnažno okončani.

Zbog svega navedenog žalbu predlagača valjalo je uvažiti te prvostepeno rješenje ukinuti primjenom odredbe člana 362. tačka 3. prethodnog ZPP-a (koji se primjenjuje na osnovu odredbe člana 456. stav 1. važećeg ZPP-a) i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovni postupak.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će imati u vidu primjedbe iz ovog rješenja te nakon utvrđenja svih relevantnih činjenica iz člana 20. i 21. Sporazuma između Vlade BiH, Vlade FBiH i Vlade RH o pravnom pomoći u građanskim i kaznenim stvarima o prijedlogu predlagača ponovo odlučiti.

Predsjednik vijeća Hajrudin Hajdarević,s.r.

Sažetak:

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-GŽ-08-000018 od 23.09.2008. god.)

Članak 431.stavak 4. u vezi sa stavkom 2. Zakona o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine

U POSTUPKU EGZEKVATURE (ISPITIVANJA UVJETA ZA PRIZNANJE I IZVRŠENJE INOZEMNE PRAVOMOĆNE KAZNE PRESUDE) I PRILIKOM DONOŠENJA PRESUDE DOMAĆEG SUDA NIJE MOGUĆE ISPITIVATI, DA LI JE NASTUPILA ZASTARJELOST KAZNENOG GONJENJA OSUĐENICE, JER TAKAV POSTUPAK EGZEKVATURE PREDSTAVLJA AKT PRAVNE POMOĆI KOJU DRŽAVA BOSNA I HERCEGOVINA KAO ZAMOLJENA DRŽAVA, PRUŽA DRŽAVI MOLITELJICI U ODNOSU NA IZVRŠENJE SANKCIJE KOJU JE U PRAVOMOĆNOJ I IZVRŠNOJ KAZNENOJ PRESUDI IZREKAO SUD U TOJ DRŽAVI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine,broj Kž 314/06 od 19.04.2007.g.)

Izvršenje kaznene presude inozemnog suda

Priznavanje strane sudske odluke u praksi Bosne i Hercegovine

Pokretanje postupka priznavanja strane sudske odluke / strane arbitražne odluke u građanskim stvarima u Bosni i Hercegovini:

Postupak priznavanja stranih sudskih odluka i stranih arbitražnih odluka pokreće se prijedlogom ovlaštenog lica odnosno njegovog advokata. Zakon o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima izričito predviđa da je priznavanje strane sudske odluke u statusnim stvarima ovlašten tražiti svako ko ima pravni interes, dakle i osobe koje nisu bile lično stranke u postupku. Najčešći slučajevi priznanja stranih sudskih odluka se odnose na porodične odnose (odluke u bračnom sporu, alimentacije, sporove radi utvrđivanja ili osporavanja očinstva i materinstva, usvojenja), privredne sudske sporove kao i privredne arbitražne sporove, sudske odluke o isplati novčanog iznosa nastale iz ugovornih obaveza domaćeg i inostranog pravnog lica, predmete sa zaostavštinom, i druge vrste stranih sudskih odluka.

Ustavno pravilo koje se mora neposredno i primarno primjenjivati u svim postupcima je da se svakom mora omogućiti da učestvuje u postupku u kome se odlučuje o njegovim pravima, a samo se pravo na žalbu može nadomjestiti nekim drugim pravnim sredstvom.

Postupak priznavanja stranih sudskih i arbitražnih odluka pokreće se prijedlogom ovlaštenoga lica odnosno njegovog advokata.

Za priznavanje i izvršenje stranih sudskih odluka i stranih arbitražnih odluka mjesno je nadležan sud na čijem području treba sprovesti postupak priznavanja odnosno izvršenja.

Za priznavanje stranih sudskih odluka i stranih arbitražnih odluka mjesno je nadležan sud na čijem području treba provesti postupak priznanja odnosno izvršenja.

Nadležnost Kantonalnog suda / Okružnog suda u Bosni i Hercegovini da odlučuje o priznanju odluka stranih sudova, stranih trgovačkih sudova i stranih arbitraža određena je Zakonom o sudovima u Federacije BiH / Zakonom o sudovima Republike Srpske.

Postupak priznavanja se provodi po odredbama entitetskog Zakona o vanparničnom postupku, u kojem se shodno primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku, ako zakonom nije drugačije određeno, kao i Zakon o rješavanju sukoba Zakona sa propisima drugih zemalja („Sl. novine SFRJ“ 43/82, 72/82), te Uredbe sa zakonskom snagom o priznavanju i primjeni saveznih zakona koji se u BiH primjenjuju kao republički propisi („Sl. novine Republike Bosne i Hercegovine“ broj: 2/92).

Ukoliko se radi o državama potpisnicama Haške konvencije o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava od 05.10.1961 (Convention de la Haye du 5 octobre 1961), javne isprave izdate u stranim državama imaju pravnu važnost u Bosni i Hercegovini ukoliko su ovjerene pečatom Apostille, bez potrebe dalje nadovjere i ukoliko se radi o ispravama navedenim u čl. 1 citirane konvencije među koje spadaju i isprave koje je izdao ili ovjerio notar.

Pravnu važnost u Bosni i Hercegovini na osnovu važećih biletarnih ugovora imaju javne isprave uključujući i ovjerene punomoći za koje nisu potrebne dodatne nadovjere izdate od nadležnih oragana u slijedećim državama: Republici Hrvatskoj, Austriji, Bugarskoj, Belgiji, Češkoj, Slovačkoj, Libiji, Francuskoj, Italiji, Grčkoj, Kipru, Mađarskoj, Mongolij, Poljskoj, Ruskoj Federaciji, Rumuniji, Srbiji i Crnoj Gori.

Kanada nije zemlja potpisnica Haške konvencije o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava od 05.10.1961 tako da nema Apostille pečat i u tom slučaju je potrebno da sudsku odluku čije se priznanje traži ovjeri Ambasada Bosne i Hercegovine u Kanadi kao najlakši način.

U kojem slučajevima se neće izvršiti priznanje strane sudske odluke u BiH ?:

Nadležni Kantonalni sud / Okružni sud odbiće priznavanje strane sudske odluke, odnosno strane arbitražne odluke u slijedećim slučajevima:

- Ako je u suprotnosti sa osnovama društvenog uređenja utvrđenim u Ustavu Bosne i Hercegovine,
- Ako u odnosnoj stvari postoji isključiva nadležnost suda ili drugog organa Bosne i Hercegovine, ako tuženi traži priznavanje strane sudske odluke koja je donesena u bračnom sporu ili ako to traži tužilac a tuženi se ne protivi, isključiva nadležnost suda Bosne i Hercegovine nije smetnja za priznanje te odluke,
- Ako se povodom prigovora lica protiv koga je ta odluka donesena utvrdi da to lice nije moglo učestvovati u postupku zbog nepravilnosti u postupku (zbog toga što mu poziv, tužba ili rješenje kojim je započet postupak nije bilo lično dostavljeno, odnosno što uopšte nije ni pokušano lično dostavljanje. Osim ako se na bilo koji način upustio u raspravljanje o glavnoj stvari u prvostepenom postupku),
- Ako je u istoj stvari sud ili drugi organ Bosne i Hercegovine donio pravosnažnu odluku (res judicata) ili ako je u Bosni i Hercegovini priznata neka druga strana sudska odluka koja je donesena u istoj pravnoj stvari, i to do pravosnažnog okončanja parnice,

Ako ne postoji uzajamnost. Postojanje uzajamnosti u pogledu priznavanja strane sudske odluke pretpostavlja se dok se suprotno ne dokaže, a u slučaju sumnje u postojanje te uzajamnosti, objašnjenje daje organ uprave nadležan za pravosuđe,

Nepostojanje uzajamnosti nije smetnja za priznanje strane sudske odluke donesene u bračnom sporu i u sporu radi utvrđivanja i osporavanja očinstva ili materinstva, kao i ako priznanje ili izvršenje strane sudske odluke traži državljanin Bosne i Hercegovine.

U slučajevima da je po podnijetom prijedlogu za priznavanje strane sudske odluke boravište protivnika predlagača nepoznato, a nema punomoćnika (kao što je u praksi najčešće Priznavanje stranih sudskih odluka o razvodu braka), primjenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku o postavljanju privremenog zastupnika. Troškove ovog postupka prethodno treba da predujmi predlagač zahtjeva za priznanje strane sudske odluke.

Protiv rješenja o priznavanju odnosno izvršenju odluke stranke mogu izjaviti žalbu u roku od petnaest dana od dana dostavljanja rješenja, o kojoj odlučuje drugostepeni sud – Vrhovni sud Federacije BiH / Vrhovni sud Republike Srpske.

Po donijetoj odluci bilo bi dopušteno i vođenje postupka za povraćaj u predašnje stanje, ako i ponavljanje postupka.g.)

TROŠKOVI POSTUPKA PRIZNANJA STRANE SUDSKE ODLUKE

Zakon o vanparničnom postupku, član 27 stav 3

Protivpredlagač koji isključivo da povod za pokretanje vanparničnog postupka za priznanje strane sudske odluke, obavezan je da predlagaču naknadi troškove postupka.

“Postupak priznanja strane sudske odluke provodi se prema pravilima Zakona o vanparničnom postupku (“Službeni glasnik Republike Srpske” br. 36/09, 91/16 – u daljem tekstu: ZVP).

Prema odredbi člana 86. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima (“Službeni list SFRJ” br. 43/82 do 72/82- dalje: ZRSZ), koji se primjenjuje u Republici Srpskoj na osnovu člana 458.

Zakona o parničnom postupku – (“Službeni glasnik RS”, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – dalje: ZPP), strana sudska odluka se izjednačava sa odlukom suda u Bosni i Hercegovini, ako je prizna nadležni sud u Bosni i Hercegovini.

Predmet spora koji je okončan presudom čije se priznanje traži u ovom vanparničnom postupku je zahtjev predlagača za isplatu duga. Za ovu vrstu spora nije propisana isključiva sudska nadležnost, pa je ispunjen uslov iz člana 54. u vezi sa članom 46. stav 1. ZRSZ za priznanje navedene strane sudske odluke.

Ovaj sud nalazi, da je pravilan zaključak prvostepenog suda o ispunjenju i drugih uslova za priznanje te odluke inostranog suda propisanih ZRSZ, jer je podnosilac zahtjeva podnio dokaze o pravosnažnosti i izvršnosti te odluke po pravu države u kojoj je ona donesena (član 87. i član 96. stav 2. ZRSZ); protupredlagaču je omogućeno da učestvuje u postupku koji je prethodio donošenju strane sudske odluke (član 88. ZRSZ); u konkretnom slučaju postoji uzajamnost (član 92. stav 2. i stav 3. toga zakona); ne postoji smetnja za njeno priznanje, ne radi se o presuđenoj stvari (član 90. ZRSZ); ova strana sudska odluka nije u suprotnosti sa Ustavom Bosne i Hercegovine (član 91. ZRSZ).

Žalbenim navodima protupredlagač neosnovano ističe da prvostepeni sud nije imao u vidu izjašnjenje protupredlagača na podneseni prijedlog za priznanje strane sudske odluke, jer je odgovor na prijedlog dat po isteku ostavljenog roka, te je kod suda zaprimljen dana 20.08.2018. godine, kada je donesena i ožalbena odluka. Žalbeni navodi, kojima protupredlagač ponavlja navode iz odgovora na prijedlog i kojima ističe da je predlagač JP na teritoriji R. S., sa 100% državnog kapitala, te da je i protupredlagač preduzeće čiji je vlasnik R. S., i tvrdi da je potrebna prethodna saglasnost državnih organa radi sprovođenja postupka priznanja strane sudske odluke, nisu od uticaja u ovom postupku. Dalji žalbeni navodi, kojima se protupredlagač bavi vlasničkom strukturom privrednog društva B. G., te ukazuje na nemogućnost sprovođenja izvršenja na teritoriji Republike Srpske, su takođe irelevantni za ovaj postupak i tiču se eventualnog postupka izvršenja po presudi čije se priznanje traži.

Protupredlagač neosnovano prigovara i odluci o troškovima postupka, tako što smatra da je trebalo odlučiti da svaka strana snosi svoje troškove postupka. Naime, kako je protupredlagač isključivo dao povod za pokretanje ovog postupka, to je u odredbi člana 27. stav 3. ZVP prvostepeni sud imao valjano uporište za obavezivanje protupredlagača na naknadu troškova postupka.

Prema izloženom, prvostepeno rješenje nema nedostataka na koje ukazuje žalba, niti onih na koje se pazi po službenoj dužnosti. Stoga je žalba protupredlagača odbijena i prvostepeno rješenje potvrđeno, na osnovu odredbe člana 235. tačka 2. u vezi sa članovima 233. i 236. ZPP, te članom 2. stav 2. ZVP.

Zahtjev protupredlagača za naknadu troškova žalbenog postupka, na ime sastava odgovora na žalbu u iznosu od 3.802,00 KM, je odbijen, jer se ne radi o nužnom trošku u smislu odredbe člana 387. stav 1. ZPP, u vezi sa članom 2. stav 2. ZVP.”

(Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske, 12 0 V 006936 18 Gž od 31.10.2018. godine)

RJEŠENJE Vrhovnog suda Republike Srpske

Žalba se odbija i rješenje Okružnog suda u Banjaluci 11 0 V 010136 12 V od 25.09.2012. godine se potvrđuje.

Obrazloženje

Prvostepenim rješenjem Okružnog suda u Banjaluci 11 0 V 010136 12 V od 25.09.2012. godine, priznata je presuda Privrednog suda u Somboru P-508/2010. od 21.07.2011. godine koja je postala pravosnažna 09.05.2012. godine i izvršna 04.06.2012. godine u dijelu kojim je obavezan P.-i. D.O.O. G. da Ž.-B. D.O.O. iz K. isplate dinarsku protuvrijednost iznosa od 40.539,77 EVR-a, sa kamatom po stopi određenoj od strane Evropske centralne banke

počev od 31.10.2009. godine do isplate, sve po srednjem kursu NB S. na dan isplate, a u roku od 8 dana od dana prijema prepisa presude pod prijetnjom izvršenja, te u dijelu kojim je obavezan P.-i.

D.O.O. G. da Ž.-B. D.O.O. iz K. isplati iznos od 189.200,00 dinara na ime troškova parničnog postupka u roku od 8 dana od dana prijema presude pod prijetnjom izvršenja.

Blagovremenom žalbom prvostepeno rješenje pobija protivnik predlagača iz svih zakonom propisanih razloga s prijedlogom da se žalba uvaži, pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na žalbu predlagač osporava sve navode žalbe uz prijedlog da se žalba odbije i prvostepeno rješenje potvrdi.

Predmet odlučivanja u ovom vanparničnom postupku je prijedlog predlagača da se prizna pravosnažna presuda Privrednog suda u Somboru P-508/2010. od 21.07.2011. godine.

Nakon što je prijedlog i presudu čije priznanje se traži dostavio protivniku predlagača, ostavljajući mu primjeren rok za izjašnjenje o prijedlogu u kom se protivnik predlagača nije izjasnio o prijedlogu, prvostepeni sud je našao da su ispunjeni svi uslovi propisani odredbama člana 86. do 96. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 43/82 i 72/82-u daljem tekstu: ZRSZ) koji se u konkretnoj situaciji primjenjuje temeljem odredbe člana 458. Zakona o parničnom postupku Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, br. 58/03, 85/03 i 74/05, 63/07. i 49/09 – u daljem tekstu ZPP), pa je udovoljio prijedlogu i priznao predmetnu presudu Privrednog suda u Somboru.

Odluka prvostepenog suda je na zakonu zasnovana.

Prema odredbama člana 86. ZRSZ koji se u RS primjenjuje na osnovu odredbe člana 12. Ustavnog zakona za sprovođenje Ustava RS („Službeni glasnik RS“, br 21/92) i odredbe člana 458. ZPP, strana sudska odluke se izjednačuje sa odlukom suda u SFRJ-(ovdje BiH), ako je prizna nadležni sud u SFRJ-(ovdje BiH).

U postupku priznanja i izvršenja stranih sudskih odluka, ocjena suda, prema članu 101. stav 2. ZRSZ, ograničava se na ispitivanje uslova iz člana 86. do 100. ovog zakona. Prema ovim odredbama sud je, prije donošenja odluke o priznanju strane sudske odluke ovlašten provjeriti: da li je strana sudska odluka pravosnažna i izvršna po pravu države u kojoj je donesena; da li je lice protiv kojeg je odluka donesena moglo sudjelovati u postupku pred sudom; postoji li isključiva nadležnost organa na čijem području treba provesti postupak priznanja; postoji li u istoj stvari pravosnažna odluka nadležnog organa na čijem području treba provesti postupak priznanja ili priznata neka druga strana odluka; da li postoji uzajamnost i da li je odluka u suprotnosti sa Ustavom utvrđenim osnovama državnog uređenja.

U konkretnom slučaju prema podacima spisa, ispunjene su sve zakonske pretpostavke iz navedenih zakonskih odredaba za priznanje strane sudske odluke, pa je prvostepeni sud pravilno sudio kada je usvojio zahtjev predlagača za priznanje naprijed navedenih sudskih odluka.

Navodi žalbe protivnika predlagača da njegov službenik koji je primio prijedlog za priznanje strane sudske odluke dostavljen od strane suda, nije pravilno postupio i nije dostavio prijedlog odgovarajućem organu protivnika predlagača, ne mogu ishoditi drugačiju odluku suda.

Naime, prema dostavnici u spisu dopis prvostepenog suda od 20.08.2012. godine kojim je sud tražio izjašnjenje protivnika predlagača o prijedlogu i uz koji je dostavljena presuda čije priznanje se traži, dostavljen je protivniku predlagača dana 22.8.2012. godine, što nije sporno među strankama. Dostavnica je snabdjevena pečatom protivnika predlagača i potpisom odgovornog službenika, odakle proizlazi zaključak da je dostava prijedloga sa prilogima uredno izvršena u skladu sa odredbom člana 339. stav 2. ZPP, u vezi sa članom 2. stav 2. Zakona o vanparničnom

postupku („Službeni glasnik RS“, br 96/09, u daljem tekstu: ZVP), koja odredba se odnosi na dostavljanje pismena pravnim licima, te da nije povređena odredba člana 5. ZPP, prema kojoj svaka stranka ima pravo da se izjasni o prijedlozima i zahtjevima protivne stranke. Eventualno nepostupanje lica koje je primilo pismeno po internim pravilima pravnog lica ne predstavlja povredu pravila postupka od strane suda.

Prema navedenom pobijano rješenje nema nedostataka na koje se ukazuje žalbom, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti pa je na osnovu odredbe člana 226. ZPP, u vezi sa članom 2. stav 2. ZVP, odlučeno kao u izreci.

(Iz obrazloženja Vrhovnog suda Republike Srpske 11 0 V 010136 13 Gž od 30.01.2013.g.)

Žalba protivnika predlagača se odbija i potvrđuje rješenje O. suda u B. L. broj 011-0-V-06-000 438 od 16.02.2007. godine.

Prvostepenim rješenjem O. s. u B. L. broj 011-0-V-06-000 438 od 16.02.2007. godine priznata je presuda O. s. D. L. – K. L. broj 110045 od 02.09.2002. godine, pravosnažna sa danom 27.09.2002. godine, kojom je obavezan protivnik predlagača da plati predlagaču iznos od USD 2.848.200,42 uz 15% kamata počev od 04.10.1998. godine, djelimični iznos od 1.134.800,96 USD okamaćuje se od 01.10.1994. do 31.10.1995. godine sa 8% kamata, a od 01.11.1995. do 03.10.1998. godine sa 15% kamata, tako da ista proizvodi pravno dejstvo u R. S. i ima značaj valjane izvršne isprave.

Blagovremeno izjavljenom žalbom protivnik predlagača pobija prvostepeno rješenje zbog povrede odredaba postupka, pogrešne primjene materijalnog prava, povrede ljudskih prava zajamčenih Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i Ustavom RS, Ustavom BiH i predlaže da se osporeno rješenje ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na žalbu predlagač je osporio navode protivnika predlagača i predložio da se žalba odbije kao neosnovana.

U ovom postupku predlagač traži priznanje pravosnažne odluke – presude O. s. D. L. – K. L. broj 110045 od 02.09.2002. godine koja je postala pravosnažna sa danom 27.09.2002. godine, a kojom je obavezan protivnik predlagača da mu isplati iznos od USD 2.848.200,42 sa pripadajućim kamatama bliže određenim u izreci te presude.

Prema odredbama člana 86. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 43/82 i 72/82, u daljem tekstu: ZRSZ), koji se primjenjuje u Republici Srpskoj na osnovu člana 458. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 58/03, 85/03 i 74/05, dalje: ZPP) strana sudska odluka se izjednačuje sa odlukom suda u BiH, ako je prizna nadležni sud u Bosni i Hercegovini.

Polazeći od utvrđenja da je presudom O. s. D. L. – K. L. od 02.09.2002. godine utvrđena obaveza tuženog – ovdje protivnika predlagača prema tužiocu – ovdje predlagaču, bliže opisana u izreci prvostepenog rješenja, da je ta presuda postala pravosnažna 27.09.2002. godine, te da je usljed propusta tuženog, ovdje protivnika predlagača da blagovremeno izjavi žalbu na prvostepenu presudu i da postupi po nalogu suda te otkloni nedostatke u žalbi, propuštena mogućnost da se u žalbenom postupku otklone nepravilnosti učinjene u postupku pred prvostepenim sudom, prvostepeni sud je zaključio da ne postoje smetnje iz člana

86. do 96. ZRSZ za priznanje navedene strane odluke, pa je pozivajući se na odredbu člana 101. istog zakona udovoljio prijedlogu.

Žalbenim navodima protivnik predlagača ističe da mu u postupku koji je prethodio donošenju strane presude, kao tuženom, nikada nije neposredno uručen poziv za raspravu pred prvostepenim sudom, a da su obavijesti koje su prispjele posredno bile na njemačkom jeziku, pa smatra da je osporeno rješenje u suprotnosti sa odredbom člana 88. ZRSZ i člana 112. Ustava RS, kao i članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (u

daljem tekstu: EK). Pored toga, smatra da je povrijeđena i odredba člana 92. ZRSZ jer da je prvostepeni sud bio dužan pribaviti mišljenje nadležnog ministarstva u pogledu postojanja uzajamnosti, s obzirom da je nejasno koje je obaveze država BiH u svojim diplomatskim odnosima sa drugim državama priznala kao tekovinu bivše države, te da način vođenja postupka, dostavljanja pismena, način odlučivanja i donošenja presuda bitno odstupa od prava u RS i BiH, pa da je povrijeđena i odredba člana 91. ZRSZ.

U postupku priznanja i izvršenja stranih sudskih odluka ocjena suda prema članu 101. stav 2. ZRSZ ograničava se na ispitivanje postojanja uslova propisanih odredbama člana 86. do 100. ovog zakona. Prema tim odredbama sud je prije donošenja odluke o priznanju strane sudske odluke ovlašten provjeriti: da li je strana sudska odluka pravosnažna po pravu države u kojoj je donesena; da li je licu protiv kojeg je odluka donesena data mogućnost da učestvuje u postupku pred sudom; postoji li isključiva nadležnost organa na čijem području treba provesti postupak priznanja; postoji li u istoj stvari pravosnažna odluka suda ili drugog nadležnog organa na čijem području treba provesti postupak priznanja ili priznata neka druga strana odluka o istoj stvari i da li je odluka čije se priznanje traži u suprotnosti sa ustavom utvrđenim osnovama državnog uređenja.

Prema podacima spisa predmeta presuda čije se priznanje traži, dostavljena je uz prijedlog kao i potvrda Višeg suda K. L. da je ona postala pravosnažna sa danom 27.09.2002. godine (član 87. ZRSZ).

Nije sporno da tužba i poziv za raspravu pred prvostepenim sudom u L. nisu lično dostavljeni protivniku predlagača kao tuženoj strani. Međutim, utvrđeno je da je Osnovni sud u L. izdao nalog da se tužba diplomatskim putem dostavi tuženom kao i nalog za odgovor na tužbu i nalog za označavanje dostavnog domicila u Š. za tuženog, te da i pored naknadnih upita i opomena putem diplomatskih kanala bosanska nadležstva nisu uspjela dostaviti pismena protivniku predlagača. Tek nakon toga, oglasom objavljenim u „Kantonalnom listu“ K. L. broj 23 od 08.06.2002. godine, na njemačkom jeziku, pozvan je protivnik predlagača da do 18.06.2002. godine dostavi odgovor na tužbu koja mu je bila dostupna u Službenoj kancelariji suda s tim da će u protivnom se održati instrukciona rasprava 25.06.2002. godine u 14,15 časova. Protivnik predlagača nije pristupio na ročište pa je presuda donesena u njegovom odsustvu i ona mu je dostavljena, te je protiv prvostepene presude izjavio žalbu, ali je Viši sud D. L. 24. jula 2003. godine donio odluku da žalbu neće razmatrati, jer da je izjavljena sa zakašnjenjem i da protivnik predlagača nije postupio po nalogu suda da u roku koji mu je sud odredio uredi žalbu, otkloni nedostatke i uplati odgovarajuću sudsku taksu.

Dakle, nema sumnje da je navedeni prvostepeni sud pokušao lično dostaviti tužbu i poziv za raspravu protivniku predlagača, da je zatim objavljen oglas na njemačkom jeziku u „Kantonalnom listu“, da je protivniku predlagača dostavljena prvostepena presuda na koju je izjavio žalbu Višem sudu D. L. Viši sud je odbio da razmatra žalbu protivnika zbog naprijed navedenih propusta protivnika predlagača, na koji način je protivnik predlagača propustio mogućnost da zahtijeva da se u žalbenom postupku otklone procesne nepravilnosti učinjene u postupku pred prvostepenim sudom. Stoga i po ocjeni ovog suda nema povrede odredaba člana 88. stav 1. i 2. ZRSZ, kao ni odredbe člana 112. Ustava RS te člana 6. tačka 3 a) EK.

U pogledu procesnopravnih normi koje je strani sud primijenio pri donošenju presude čije se priznanje traži nužno je samo utvrditi pravilnost postupka u pogledu davanja mogućnosti protivniku predlagača da učestvuje u tom postupku, a ne i u pogledu načina vođenja postupka, odlučivanja i donošenja odluke.

Stranom sudskom odlukom obavezan je protivnik predlagača da isplati predlagaču iznos od USD 2.848.200,42 sa pripadajućim kamatama bliže navedenim u izreci prvostepene odluke, po osnovu obaveza proisteklih iz ugovora o saradnji sa firmom Campex System AG koja je ova svoja potraživanja prema protivniku predlagača ustupila predlagaču 5.09.1996. godine. Dakle, radi se obligaciono-pravnom odnosu, koji je u Republici Srpskoj i BiH uređen Zakonom o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, br. 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 17/93, 3/96 i 39/03 -dalje: ZOO). Odredba člana 17. stav 1. ZOO propisuje da su strane u obligacionom

odnosu dužne izvršiti svoju obavezu i odgovorne su za njeno ispunjenje. Mogućnost ustupanja potraživanja regulisana je odredbom člana 436. ZOO. Prema tome, pravne norme primjenjene u donošenju presude čije se priznanje traži kojom je protivnik predlagača obavezan da ispuni ugovorom preuzete obaveze nisu protivne javnom poretku RS i BiH, kao ni odredbama materijalnog prava koje regulišu obligaciono-pravne odnose.

Žalbom se ističe da je prije odlučivanja o prijedlogu prvostepeni sud bio dužan pribaviti mišljenje nadležnog ministarstva u pogledu postojanja uzajamanosti, to jest da li postoji reciprocitet u odnosima BiH sa Š. Protivnik predlagača gubi iz vida da je odredbom člana 92. ZRSZ propisano da se postojanje uzajamnosti u pogledu priznanja strane sudske odluke pretpostavlja dok se suprotno ne dokaže. Proizilazi dakle, da je on morao dokazati da uzajamnost ne postoji jer se ona inače pretpostavlja. Kako protivnik nije ponudio dokaze na ovu okolnost ima se uzeti da uzajamnost postoji.

Iz izloženog slijedi da nema smetnji za priznanje naprijed navedene strane sudske presude pa da pobijano rješenje nema nedostataka na koje ukazuje žalba protivnika predlagača, kao ni onih na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti. Zato je žalba protivnika predlagača odbijena kao neosnovana i prvostepeno rješenje potvrđeno primjenom odredbi člana 226. u vezi sa članom 235. tačka 2. i 236. ZPP, te članom 2. stav 2. Zakona o vanparničnom postupku.

(Iz obrazloženja Vrhovnog suda Republike Srpske 118-0-Gž-07-000 008 od 08.06.2007.g.)

Nije povrijeđeno apelanticino pravo na pristup sudu iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno člana 6. Evropske konvencije, jer je apelantica imala pravo pristupa sudu pune jurisdikcije, pokrećući tužbu kojom je tražila utvrđenje prava na predaju stana u posjed na kojem su ona i njen suprug bili sunosioci stanarskog prava prije razvoda braka.

(Odluka o dopustivosti i meritumu Ustavnog suda BiH broj AP 107/03 od 29.09.2004. st. 25 -28, objavljena u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“ broj 54/04; priznanje strane sudske odluke)